

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

» ENAKOPRAVNOST «

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto	\$5.50
za 6 mesecev	\$3.00; za 3 mesece
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexicu, za celo leto	\$6.00
za 6 mesecev	\$3.25; za 3 mesece
Za Zedinjene države, za celo leto	\$4.50
za 6 mesecev	\$2.50; za 3 mesece
Za Evropo, Južne Amerike in druge inozemske države:	
za celo leto	\$8.00; za 6 mesecev
\$4.00	

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

NAUKI, KI JIH DAJE HITLER

Zgodovina bo rekorderala ironično dejstvo, da so sedanji diktatorji, med katerimi se dva bahato ponašata s svojim ledenim machiavelizmom, sami priklicali nesrečo nase, ker so pozabili na eno najtrpkjših in najresničnejših Machiaveljevih postavk. — "Noben vladar ne bi smel sklepiti v svrhu napadov na druge zvez z vladarjem, ki je močnejši kakor je on sam, kajti če je močnejši zmagaletc, mu bo šibkejši zaveznik izročena na milost in nemilost..." Tako je pisal Machiaveli v 15. veku.

To je nauk, katerega se bosta morala — vsak na svoj način — iznova učiti Mussolini in Stalin. Mussoliniju se je v potu njegovega obraza posrečilo, spraviti svojo deželo v položaj, v katerem bo, če bo izšla Anglija zmagovita iz te vojne, Italija za vedno izgubila svoj imperij, če pa bo zmagovita Nemčija, pa bo Italija izgubila še vse več: svojo suverenost. Stalin pa je moral s trpkostjo ugotoviti, da ga ni apizmenta, ne sodelovanja in ne izdaje prijateljev, s katero bi si mogel zagotoviti Hitlerjevo hvaležnost, temveč da se bo slednji obrnil ter zabodel v hrbet tako "prijatelja" kakor sovražnika, čim se pojavi oportunističen trenutek za to.

Morda se utegne zgoditi, da se bo izkazal Hitlerjev napad na Rusijo za največjo zablodo in napako njegove kariere.

Hitlerjevi ponovni napadi na nedolžne nevtralece so mnogo doprinesli k podminiranju argumentov ameriških izolacionistov, zdaj pa je šel Hitler še dalje in je dokazal svetu, da bo s prav takšnim pomanjkanjem vsakršnih predhodnih svaril napadel tudi svoje zaveznike. Kajti ne da se utajiti, da je bil Stalin Hitlerjev zaveznik v vsem, razen v strogo vojaškem smislu.

Kakor rečeno, se utegne Hitlerjev napad na Stalina (ki je bil od svoje strani še vedno pripravljen apizati Hitlerja in bi ga bil tudi še nadalje apizal, če se ne bi temu uprl maršal Timošenko s svojo armado), izkazati za njegovo največjo napako, ako imajo drugi Hitlerjevi zavezniki dovolj razuma, da morejo doumeti pomen te Hitlerjeve akcije. Hitlerjeva akcija namreč pomeni, da Hitler ne pozna hvaležnosti ne zvestobe; da se bo obrnil ter uničil tiste, ki so mu pomagali do uspehov; uničil tako brezobzirno in tako temeljito, kakor da bi bili njegovi najhujši sovražniki in kakor da bi delovali za prepreditev njegovih uspehov, in končno njegova akcija pomeni, da se ga imajo njegovi "zavezniki" prav tako bati kakor njegovi odkriti sovražniki.

Kakšne misli se morajo neki porajati v glavi Mussolinija in milijonov ostalih Italijanov, ko premišljujejo o implikacijah in posledicah Hitlerjevega napada na Rusijo? In kaj si mislijo japonski voditelji? Ali niso tudi v zablodah tavajoči možje v Vichyju pogledali za hip kvišku ter uzrli novo luč? Zedinjene države, ki mu kljubujejo in ga "izzivajo," niso tiste, katerim je napovedal vojno, temveč je tisti Stalin, ki ga je apizal, mu stregel in ga slišal v vseh ozirih zadovoljiti.

Hitler je danes neizpodbitno dokazal vsemu svetu, ča ne more absolutno ničesar pridobiti tisti, ki gleda, ako bi ga apizal in mu ustregel, da si pridobi njegovo prijateljstvo in naklonjenost. Hitlerju je zdaj uspelo končno čokazati to, kar sta London in Washington že davno vedela, tudi Vichyju, Rimu in Tokiju.

Mussolini ne bo imel več mirne ure na tem svetu.

SVOBODA JE KULTURA

Kot nam priča vsako objektivno gledanje, moramo ceniti idejo o svobodi kot najvažnejšo kulturno silo zadnje zgodovine. Kakor je državljanska svoboda starih Grkov in Rimljanov ustvarila nesmrtna dela antične kulture, tako je tudi zrastle iz srednjeveške državljanske svobode moderna zapadna kultura. O kulturnih pridobitvah nedavne preteklosti in literarnega 19. stoletja lahko mislimo, kar hočemo; na vsak način pa je tedanji čas življenjsko raven in materialne dobrine za uboge in bogate v tako obilni meri in tako hitro povečal, kot se še to ni zgodilo nikdar. Temu nasproti pa je edina doba brezmejnega zatiranja svobode, ki jo je Evropa do sedaj doživela. Pozno rimsko cesarstvo (3. do 5. stoletje), ki je bilo grobar antične kulture in je vrglo ves zapad v

IZJAVA NEODVISNOSTI

Kadar se v teku dogodkov rodi potreba, da pretrga en narod politične vezi, ki so ga vezale z drugim, in da zavzame med ostalimi državami na svetu samostojno in enako stališče, do katerega je po prirodnih in božjih postavah opravičen, tedaj zahteva pošten človeški običaj, da navede ta narod razloge, ki so ga privedli do ločitve od stare države.

Smatramo, da so same po sebi umevne in dokazov nepotrebne sledeče resnice: da so vsi ljudje enako ustvarjeni in da so sprejeli od svojega stvarnika gotove neoporekljive pravice, da je med temi pravica do življenja, svobode in do stremjenja po sreči. V dosego teh pravic imajo ljudstva svoje vlade, katerih pravične oblasti izvirajo iz soglašanja vladanega ljudstva. Če pa poseže katerakoli vladna oblika v te namene in jih zatira, tedaj ima ljudstvo pravico, da tako vlado izpremeni ali pa strmoglati in ustanovi novo vlado na takih načelih in ureni njeno oblast v taki obliki, kakor spozna, da je najpotrebnejša za njeno varnost in srečo. Razum sicer veleva, da se stare vlade ne izpreminjajo iz majhnih in mimoidočih razlogov, in izkušnja nas tudi uči, da ljudstvo rajši trpi krivice, kolikor jih more trpeti, kakor pa da bi si samo jemalo pravico z uničevanjem oblik, katerih je vajeno. Toda če dokazujejo krivice in zlorabljanja brez konca, ki grejo venomer za istim smotrom, namen, da podvržejo narod absolutnemu despotizmu, tedaj ima ljudstvo pravico in je njegova dolžnost, da strmoglati tako vlado in da si ustanovi boljše branike za svojo bodočo varnost.

Na ta način so potrpežljivo trpele naše kolonije in tako je nastala neizogibna potreba, da se ovrže stari vladni sistem. Zgodovina sedanjega kralja Velike Britanije je zgodovina ponovnih krivic in prisvajanja neopravičenih oblasti z direktnim namenom, da ustanovi absolutno tiranstvo nad temi državami. V dokaz predlagamo nepristransko svetu sledeča dejstva:

Odrekel je priznanje zakonov, ki so najbolj koristni in potrebni za blaginjo ljudstva;

svojim gubernijem je prepovedal uveljaviti najvažnejše in najnujnejše zakone ali jih je za enostavno suspendiral in zavlekel, da niso prišli v veljavo;

prepovedal je zakone, ki so bili namenjeni blaginji velikih narodnih okrožij, in je sporočil, da uveljavi te zakone le tedaj, če se ljudstvo odreče pravičam zastopstva v postavadajah, kar bi bila za nas nezasižna krivica—in kar je le tiranom v korist;

skliceal je postavodajna telesa v nenavadne in puste kraje, oddaljene od javnih središč in mest, kjer so shranjeni javni spisi, z namenom, da jih poniža, utruji in tako prisili pod svojo oblast;

razpusil je ponovno postavodajne zbornice, ker so se možko upirali njegovim napadom na pravice ljudstva;

ko so bili zbori razpuščeni, ni dolgo časa dovolil novih volitev, in tako je bilo ljudstvo brez zakonodajstva prepuščeno samo sebi; kolonije so bile izpostavljene nevarnosti invazije od zunaj in nereda v notranjosti;

trudil se je, da bi preprečil rast prebivalstva v državah s tem, da je oviral zakone o naturalizaciji priseljencev, omejeval priseljevanje in povzročil krivične pogoje za dobavo zemljišč;

oviral je administracijo justice s prepovedjo zakonov za ustanovitve sodnih oblasti;

podvrzel si je sodnike, da so bili samo od njega odvisni in so le pobirali plače;

uvredil je nebroj novih uradov in poslal semkaj cele roje uradnikov, ki so nadlegovali ljudstvo in se redili na naše stroške; v mirnih časih je imel med nami stalne armade brez dovoljenja naših postavodajnih zborov;

vojno oblast je dvignil nad civilno oblast in jo naredil popolnoma neodvisno.

Dalje je gazil našo ustavo in naše zakone s sledečimi krivičnimi čini:

Namestil je med nas večja števila oboroženih čet;

ščetil je vojake s sparskimi sodnimi razpravami pred kaznijo za umore, ki so jih izvršili nad prebivalci teh držav;

zapiral je našo trgovino z ostalim svetom;

nalagal nam je davke proti naši volji;

odrekel nam je pravico do porotne obravnave v neštetihih slučajih;

transportiral nas je čez morje in tamkaj gnal pred sodišče za izmišljene prestopke;

v sosedni angleški provinci je odpravil svobodni sistem angleškega prava in uvedel samosilno vlado z razširjenimi mejami, kar je imelo namen, da po enakem vzoru uvede absolutistično vlado tudi v naših kolonijah;

odzval nam je svoboščine (charters) in zatrl najboljše zakone, s čimer je rušil temeljno moč naše vlade;

suspendiral je naše postavodaje in si vzel moč, da nam on daje zakone;

odpovedal se je tukajšnji vladni s tem, da nam je odrekel zaščito in nam napovedal vojno;

ropal je naša morja, napadal naša obrežja, požigal naša mesta in moril naše ljudi;

ravno v tem času je postal semkaj veliko armada tujih najemnikov, da dovrši delo moritve, razdejanja in tiranstva, katero je že pričel z največjo perfidnostjo in krutostjo, ki nima para v najbolj barbarski dobi in ki nikakor ne pristoja glavi civilizirane države.

Prisilil je naše državljane, katere je vjel na morju, da so se morali oborožiti proti svoji domovini in da so postali rablji svojih bratov in prijateljev, ali da padejo od njihovih rok.

Izval je med nami vstaje in najhujškal proti nam krvoločne indijanske divjake, katerih vojskovanje je zverska moritev starih in dece, moških in žensk.

V vsakem slučaju teh naštetih krivic smo se pritožili na naj-

stanje nasilne vojaške oblasti, popolnega socialnega uboženja in kulturnega barbarstva.

ponižnejši način, toda vsaka naša pritožba in prošnja je obrodila še več krivic. Vladar, čigar značaj ga v luči omenjenih krivic označuje zatiranja, ni sposoben, da bi vladal svobodem narodu. Nismo hoteli delati nobene krivice našim britanskim bratom. Svarili smo jih nešteto krat, da naj si ne prilasačajo neopravičene oblasti nad nami;

opozarjali smo jih tudi na okoliščine naše emigracije in naselitve v teh kolonijah. Apelirali smo na njihovo prirodno pravičnost in velikodušnost; sklicevali smo se na sorodne vezi med nami in jih prosili, da naj nehaajo s krivičnim prilasačanjem oblasti, ki bi moralo pretrgati te vezi. Ali tudi oni so bili gluhi za naše pravične glasove in niso se ozirali na naše krvno sorodstvo. Zato moramo danes tudi njih, ki obsojajo našo ločitev, smatrati za to, kar velja za vse ostalo človeštvo: za sovražnike v vojni in prijatelje v miru.

Zaradi tega izjavljamo mi zastopniki Zedinjenih držav ameriških, zbrani v generalnem kongresu in ključni najvišjega Sodbena za pričo naših čistih namenov, in slovesno proglašamo v imenu vsega dobrega ljudstva teh kolonij, da so te Zdrružene kolonije od danes in da imajo pravico biti SVOBODNE in NEODVISNE DRŽAVE, da so proste vsakega podaništva do britanske krone, da so popolnoma pretrgane vse politične vezi med njimi in Veliko Britanijo in da imajo te kolonije kot SVOBODNE in NEODVISNE DRŽAVE od danes z naprejo vso moč napovedovati vojno, sklepati mir, ustanovljati zveze, voditi trgovino ter storiti in vršiti vse, kar imajo pravico storiti NEODVISNE DRŽAVE. Da izvedemo ta svoj proglas in zaupajoč v božjo Previdnost, se zavezujemo, da smo pripravljeni žrtvovati svojo čast, imetje in svoje življenje.

JOHN HANCOCK,
predsednik kongresa.
(Sledi 55 podpisov zastopnikov iz vseh prvih trinajstih držav.)

Zastrupljene znamke

V San Franciscu so odkrili umor, kakršnega v kriminalni zgodovini še ni bilo. Marc Dawson, poslovodja neke veleblagovnice, je užival polno zaupanje svojega šefa in je veljal za prijaznega, skromnega moža, ki ga je imelo vse rado. Rada ga je imela tudi njegova mlada, mična tovarišica Doris Leightonova, ki bi se morala v kratkem z njim poročiti.

Pred časom pa se je Doris spremenila. Ni se mu več smehljala in ko se je nekega dne branila, da bi z njim obiskala neko plesno dvorano, jo je vprašal, kaj vse to pomeni. Dekle mu je priznalo, da se je zaljubila v Theodora Williamsa, mladega elegantnega in uglednega uradnika.

Ti tedne po tem priznanju je Williams obolev za težkimi žledničnimi krči. Nezavestnega so ga morali prepeljati v bolnišnico. Zdravniki so ugotovili rahlo zastrupljenje, po osmih dneh so ga odzdravili. Teden dni pozneje mu je postalo spet slabo.

Tokrat so v bolnišnici ugotovili težko zastrupitev z mišjakom. Obvestili so policijo, ki je več tednov zasledovala to stvar in jo končno razčistila na nepričakovan način: Zadnja stran pisemskih znamk ki jih je dobival Williams od poslovodje veleblagovnice, je bila namazana s strihninom.

Potem ni bilo težko dognati storilca. Ugotovili so, da se Dawson prej nikoli ni brigal za odpravo pošte, po prelomu z Doris pa je sam prevzel oskrbo z znamkami.

Ko so mu naznanili izid kemične preiskave, se je zrušil in priznal vse.

Kupil je strupa in z njim popil pole pisemskih znamk, ki naj bi jih dobil Williams. Tako se je hotel iznebiti tekmeca. To mu je v resnici uspelo, kajti Williamsa drugič niso mogli več rešiti. Umrl je v strašnih mukah. Dawson nima nobenega vzroka, da bi se veselil svojega uspeha. Sedaj ga čaka električen stol.

COPPELETTI in MONTECCHI

Iz Milana poročajo, da so na nekem griču blizu Vincenze popravili in obnovili dva gradova, o katerih pravi ljudsko izročilo, da sta tu gradova znamenitih viteških družin Cappelletti in Montecchi, kojih sovraštvo je Shakespeare prikazal v svojem nesmrtnem delu "Romeo in Julija."

Grad Cappellettijev (Shakespeare piše Capuletij) je sedaj predelan v srednjeveško krčmo. Na stenah so slike na presno, predstavljajoče razne prizore iz Shakespearejevega dela. Na gradu Montecchijev pa so uredili nekaj muzej, posvečen spominu Luigija da Porto, iz katerega pripovedke -je Shakespeare vzel motiv za svojo nesmrtno igro.

Pri tej priitki so priredili veliko slavnost, ki se je je udeležila silna množica ljudstva. Na vrtu pod milim nebom so vsvoč prepelavali, pili in plesali. Poseben zbor pa je zapel prigodno skladbo "Vijolice Romea in Julije", ki je posledje priljubljena italijanska popevka.

O VREMENU

V Pari v Braziliji merijo dan ne toliko po urah, kolikor po dežju. Noben prebivalec se ne more spominjati dneva, ko bi ne bilo dežja. Kratke, toda silne plove prihajajo s takšno točnostjo, da se ljudje dogovarjajo tam za sestanke "po tretji popoldanski plohi" ali "med petim in šestim nalivom."

Na Kitajskem ocenjujejo vreme po številu svislenih plaščev, ki jih morajo nositi. Vroč dan se imenuje tam "dan enega plaščeta", vlažno hladan dan velja kot "dan treh plaščev", mrzlo vreme pa daje dneve sedmih do devetih plaščev.

Na Angleškem vremenu in njegovi stanovitnosti premla zaupajo, da bi govorili lahko o "lepem dnevu". Omenjujejo se na vrednotenje poedinih delov dneva. Zato govori o "lepem jutru" ali "finem popoldnevu" ali o "prijetnem večeru" — saj človek nikoli ne ve, kaj lahko pride za tem.

Detroit, Mich. — Dne 22. junija se je v bližnjem South Rockwoodu smrtno ponesrečil Lawrence Marcić, star 55 let in rojen v Zlatolihu na Štajerskem. Pri delu ga je ubil električni tok. V Ameriki je bil 30 let in tu zapuščena žena, dva sinova, tri hčere in brata. Bil je član društva št. 121 SNPJ.

OGLAŠAJTE V "ENAKOPRAVNOSTI"

JOS. ŽELE IN SINOVI

POGREBNI ZAVOD
6502 ST. CLAIR AVE. ENDICOTT
Avtomobil in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpoložljivost.
MI smo vedno pripravljeno za najboljšo postrežbo.
COLLINSWOODSKI URAD:
452 East 152nd Street Tel.: KENNEDY

SKRAJ

Pred nekega pašo mohamedanca, ki je hči nekega kristjana, koranu mogoče nekoga le tedaj, če ga nekdo sodnik vele, naj privede jana. Ta pa je bil s v hiši zgorel.

"Vsi so na onem sporočil sodni sluga le "Brez obtožbe ne stoji," je dejal paša. "V stoji: Če oškodovanec pred sodnika, a je v kraju, tedaj je poslati, da ga obsodi tamk dišče. — Ker so kristi v večnosti, mi ne ostane nogo da tega moža ista pošljem. Rabelj naj to

Slavni ruski maršal eren izmed redkih vojakov ki nikoli niso doživeli poraza, je bil velik čudko - turški vojni ga Katarina Velika podru zu Potemkinu, ki ni imel kakršnega strateškega Knez je razdelil svojo dva dela: večjega je o se in z njim ni delal v vojnih operacij, manjši dodelil Suvorovu, da polnomna potolče. Raz je knezov štab neprekal v ukrepe Suvorovu mu otežkočil zmago.

Pred napadom naško trdnjavo Ismailijvorov javil Potemkin izvršil naskok ob "prilinjem petju". Suvorov da bi mu Potemkinove ne onemogočila operac namenoma ni navedel plohe prihajajo s takšno točnostjo, da se ljudje dogovarjajo tam za sestanke "po tretji popoldanski plohi" ali "med petim in šestim nalivom."

Zavzeli so jih v prvem na veliko jezo knezana, ki je hotel imeti slupa se je ogibal na vsot

"Očarljiva plesalka, vam človek mogel polsrce? ..."

"Nič lažjega nego te večerno obleko ..."

Waukegan, Ill. — Pri vi je avto podrl Marg nika, ko je hotela p ulico. Pobita je bila na obrazu in odpeljala v bolnišnico.

Zakrajsek Fu
Home, Inc
6016 ST. CLAIR AVE
Tel: ENdicott 3

Zgodba iz hotela

S Petrom sem zadnjič nekaj imenitnega doživel v hotelu "Evropi". Ondi sva si najela sobo... A preden nadaljujem, moram povedati, kdo je Peter. Moj sošolec je iz tretjega tečaja, ki sva vpisana vanj; imeniten fant, dober tovariš, po poliki je strokovnjak za semena. Kratko in malo — sklenila sva, da pojdeva skupno na botanični vrt, kjer je izvrstna preizkuševalnica za semena. Ravnatelj zavoda je učeni agronom Abrozimov, pisec člankov o poljedelstvu in o uporabi semen, žita.

Pa še nekaj — da ne pozabim: K meni bo prišel tudi neki inozemec, ameriški inženir, ki bo vodil gradnjo tovarne. Prav izbrano vladno mu ponudita prostor. Našega jezika ne zna ne besedice ne. Tu so zanj pripravljene cigarete. Ponudita mu jih. A prosim vaju, da prav! — po spoštljivo in čim bolj vljudno! Pa saj se kmalu vrnem...

Nekako čez pet minut nato je potrkalo na vrata. Trkanje je bilo kratko, vljudno. S Petrom, seveda, nisva taka tepca, da bi tega ne bila razumela. Ko sva videla, da je ta Američan, ki je tudi že stopil v sobo. Vstala sva s spoštovanjem, ki ga je vreden zastopnik take mogočne države. Potem sva s kretnjami rok in obraza namignila na naslanjač. On se je po ameriško nasmešnil, se usedel in molčal. Sedel je in molčal in midva sva ga delikatno opazovala in sva dognala, da je to vprav častitljiv inozemec: visoke rasti, širokih pleč, gladko obrbit, in na nogah rumene čevlje z gumijastimi petami. In seveda tudi obleko iz vojnene blaga in sukničje na eno vrsto gumbov. Peter je odhitel k omari, prinesel cigarete in jih s kretnjo roke ponudil.

Američan pa je vzel iz žepa škatljico naših cigaret in jih nama je ponudil. V odgovor sva mu gosposko odkimala, češ nekadilca!

Medtem je vzel Američan neki naš list v roke. Brati seveda in mogel znati, brez dvoma je opazoval slike. A jaz in Peter sva se začela pomenkovati.

"Veš kaj," sem dejal, "kar precej bi zamenjal obleko z njegovo. Le poglej, kako znajo tam lepo šivati."

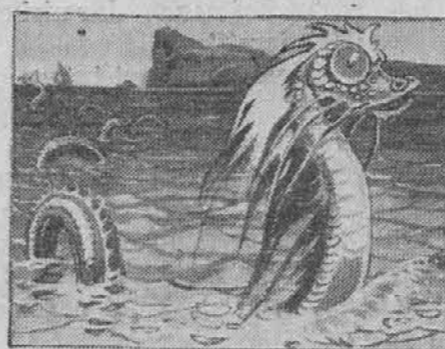
"Meni," je rekel Peter, "pa je najbolj kravata všeč. Obleka je navadna, nič posebnega; Vasja ima lepšo." — "A to se vendar ne spodobi, da zijava vanj kakor v kakšno lutko!" — "Pa saj ne razume nič." — "Bolje bi bilo, da bi se kaj pogovarjala z njim; na primer o krizi, ali ne?"

"Že, a kako se pa krizi reče po ameriško?" — "Oh, kriza — kriza je v vseh jezikih enaka! Le pazi, kako se bom sporazumel z njim!"

Peter se približal Američanu, se delikatno odkašljal in se je trudil, da bi dal svoji izgovorjavi tuj naglas. "Kriza — hm?" — Američan se nasmešne in odkima. Da ni krize! Takoj se vidi: topoglavec je! A Peter ne popusti. "Brezposelnost? Hm?"

rušini: "Kaj pa prav za prav mislite? Ali ste znoreli? Ali je v Korotajevskem okraju sploh kakva brezposelnost mogoča?" — Midva se nočeva pričkati. — Vendar sva bila zares trapasta. Ko sva se slednjic nekoliko osvestila, sem zajecljal: "Kdo pa ste vi prav za prav? Kako se imenujete, mister?"

LAHKO JE BITI PREVARAN!

Milijoni potrošeni za ogled znanega Loch Ness nestorja

Leta 1933 se je pojavila vest o izumrlem "Loch Ness nestorju" na škotskem. Bil je hujši do 300 čevljev dolg, 3 do 5 čevljev debel, z dolgim končastim vratom, z glavno podobno gumbat in granato kožo s temnimi lisami po trbuhi. Nestor se je "videlo" vedno ob začetku vsako škotske turistične sezone, kar pa se je z o. a. s. s. izkazalo za popolno zofurijo. Zopet dokazi, kako lahko je biti prevaran.

Z onimi, ki najbolj poznajo svoj Bourbon

JE OLD JORDAN

KENTUCKY CISTO BURBONSKO ŽGANJE
Ga ni boljšega "bourbon" žganja v katerikoli steklenici

Vzemite namig od onih, ki najbolj poznajo Bourbon—in pijte Old Jordan. Takoj, ko boste spoznali, zakaj ga ima toliko ljudi najraje. V sestavi—v okusu—zrelosti—in vsem je Old Jordan prvi. Kaplja za kapljo—požirek za požirkom—ni ga boljšega "bourbon" žganja! Pijte Old Jordan Kentucky Straight Bourbon in pijte boste najboljše!

Old Jordan Distillery, Inc., Deatsville, Ky.

OLD JORDAN

Ni boljšega "burbonskega žganja"

strel leta staro 90 odst. močno \$7.00 poln pajnt Code 3089-C
\$1.92 poln kvart Code 3089-A
Bond stek. 100 odst \$1.19 poln pajnt Code 3153-C

Veliki top ameriške armade

Na sliki vidimo 155-milimetrski možnar ameriške armade, ki dela ž njim prve poskuse v streljanju tekom vojaških vaj v Camp Forrestu v Tenn. Ta možnar nosi 95 funtov težke izstrelke 12,800 jardov daleč.

Nove vrste rešilna obleka

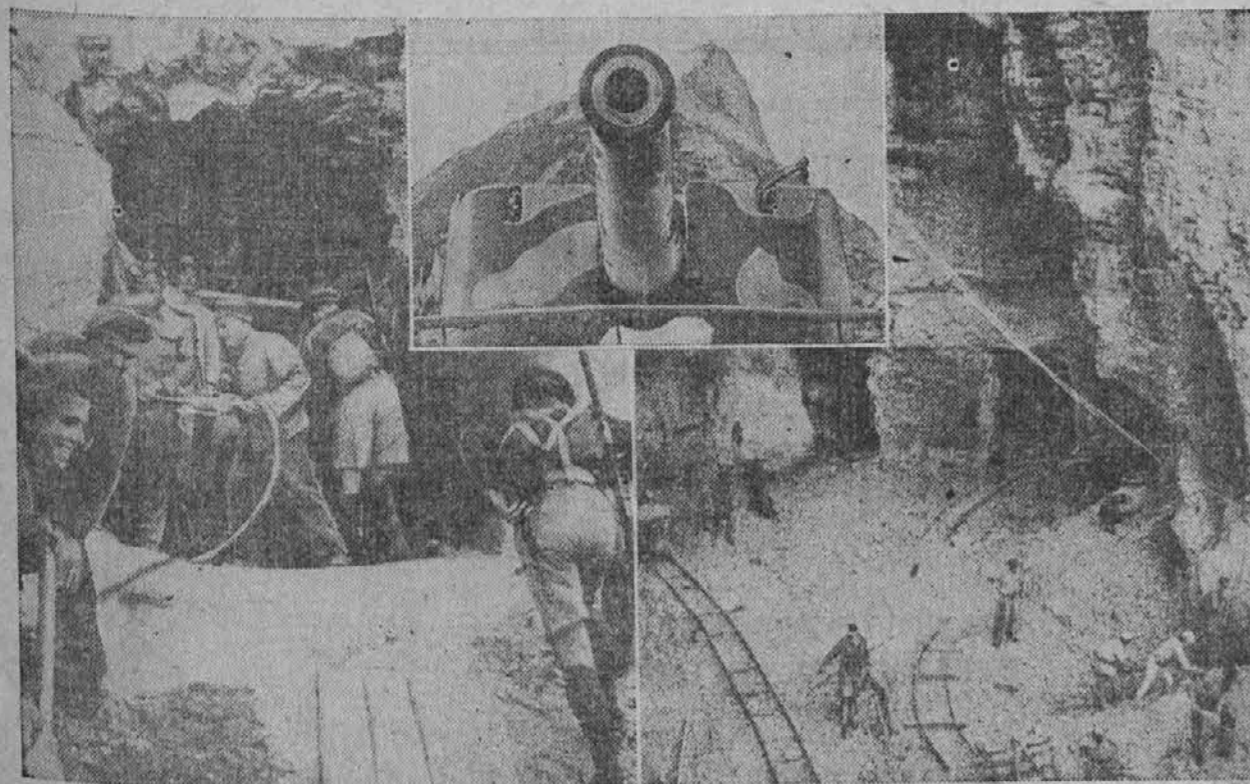
Na sliki vidimo skupino norveških mladenk in mornarjev, ki so oblečeni v nove vrste obleke, s katero se morejo dolgo časa ozdržati na vodi. Ko se obleko obleče in zaveže okoli vratu, se jo napihne z zrakom, ki drži človeka dolgo varno na vodi. Slika je bila vzeta v newjorskem pristanišču.

Cuba pripravlja zračno obrambo

Tudi v republiki Kubi se pripravljajo na vse eventualne možnosti, med njimi tudi na zračne napade. Na levi se trenirajo mladeniči v letalski mehaniki, na desni pa se uče pravih odskokov z letala s padalom. Sedeči mladeniči v ospredju poslušajo instruktorja, ki jim razlaga, kako se pravilno odskoči z letala.

Vrtanje gibraltarske skale

Na sliki vidimo več prizorov, kako angleški delavci in vojaki vrtajo v živo skalo trdnjavo Gibraltarja, nakar nameščajo v izdolbinah težke topove, katerih enega vidimo zgoraj na sredi slike.

HAIR-BREADTH HARRY

Vojna v polarni noči

V krajih na 70. severnem sporedniku se začenja polarna noč prve dni decembra in se končuje sredi januarja. Teoretično, če ne bi upoštevali loma svetlobe ne bi upoštevali loma svetlobe nekaj prej in končati nekaj pozneje, to je tedaj ko doseže sonce 20. stopinji južne deklinacije oziroma ko se dvigne spet do te stopinje. Če bi šlo po tem, bi morala trajati dva meseca, tako pa traja stvarno le mesec in pol.

Na južnem odseku bojev, to je v okolici mesta Salmia in na Karelijski ožini, to je približno na 61. stopinji severne širine, stoji sonce samo nekoliko ur nad obzorjem, to je od 9:30 do 14:30. Nekoliko severneje, v območju najhujših bojev ob Ladokem jezeru, to je okoli 65 širsinske stopinje, ima dan samo poldrugo uro sonca. Menda je prvič v zgodovini, da se boji vršijo v krajih tik pred polarnim krogom in onkraj njega, in to v času, ko vlada polarna noč.

Hranilne knjižice

Kupim hranilne knjižice stare The North American banke. Večje ali manjše vsote. Zglasite se pri Mike Jalovec, 6424 Spilker Ave.

Prav malo rabljene električne ledenice se dobijo po \$19.00

Zakaj bi kupovali led, ko imate tu priliko kupiti električno ledenico. 819 E. 185 St. 6104 St. Clair Ave.

OGLAŠAJTE V "ENAKOPRAVNOSTI"

KOLIKO STORITE ZA CANKARJEV GLASNIK?

Če ste res napredni, pokažite to tudi z dejanjem. Cankarjev glasnik je napredna delavska kulturna revija za leposlovje in pouk. Priporočite svojemu prijatelju ali znanecu, da si jo naroči. Za obstoj in napredok izobraževalnega časopisa je potrebno sodelovanje vseh, ki so za napredok! Cankarjev glasnik potrebuje zastopnikov, posebno še izven Clevelanda. Priglasite se! Pišite upravnistvu, ki bo radi volje dalo vsa pojasnila. Naslov: 6411 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Naročilna nakaznica na Cankarjev Glasnik

IME: _____
 NASLOV: _____
 Zastopnik: _____
 Plačal \$ _____ c _____ Dne _____ 19____

NOVICA...

ki jo izveste bo gotovo zanimala tudi druge. Sporočite jo nam pismeno ali pa pokličite Henderson 5311 — Henderson 5312.

Lahko jo sporočite našim zastopnikom - - -

JOHN RENKO
955 East 76th Street

JOHN STEBLAJ
1145 East 169 Street KEnmore 4680W

JOHN PETERKA
1121 East 68 Street ENdicott 0653

IVAN MATČIČ:

25

V ROBSTVU

Roman tuge in boli

"Bodi brez skrbi, Marko," mu reče Srčanov, "še danes napravimo obe. Iztešemo ju iz tenkih tramičev. Rakve morajo biti trdne in trajne, kakor bo trajen nanju naš spomin. Grob jima izkopljemo jutri."

"Pa pogreba se boste vsi udeležili?"

"Vsi do zadnjega!" mu odgovorijo odločno.

Marko pomišlja.

"Ne vsi," odkima premišljeno. "Tomaž in Martin ostaneta jutri doma. Ne doma, k topovom gresta in izpalita salvo."

"Čemu to?" se čudi Andrej.

"Kar tako, tjavendan," odvrne Marko razmišljeno ter jih ostro pogleda.

"V znak naše neupogljene volje," dodaja Tomaž, ki se mu oči zaiskre.

"Da, v znak žalosti naše doline," pritrdi Marko. "Dva strela izpalita v Krvavi vrh ali v Mrtni hrib točno tedaj, ko vama dam znamenje. Pazita name, kadar s čepko dvakrat zamahnem proti zahoču. Ako pa tega znamenja ne dam, tedaj ni treba streljati. Sta razumela?"

"Kakor je tvoja volja, Marko. Ako želiš, zabijeva deset nabojev v goro ali pa v hišo orožnikov!"

"Sta me razumela?"

"Razumela!"

V dolini je ljudstvo popuščalo delo in se zbiralo k pogrebu. Pri Svetem Roku na hribu se je oglasil zvon, tožno je klical iz line, bil je ob bron in ob strta srca... V odprte rane se jezajedala tuga, v oči so silile solze...

V Groblju so štirje zakletniki dvignili Zornikovo krsto, jo trdo zavihteli na rame in stopili na pot. Za njimi je ihtela množica ljudstva. Ko so prišli do Jeklena v Robskem, so tega dvignili drugi štirje zakletniki na rame. Pred njimi duhovnik, spretraj zakletnik z božjo martro, pred tem pa drugi zakletnik z vencem trnja in krvavih rož... Za krstama je šel Marko z upognjeno glavo, z desnico je tiščal svojo mater, z levico Zornikovko. Za njimi pa je šlo v sprevodu vse ljudstvo doline.

Vzpenjali so se v hrib. Zvon je klical močnejše, vpil in vabil trudna mučenika k počitku. Pri cerkvi so se pogrebeci oddahnil in zavili na pokopališče. Krsti so spustili v široko jamo in prosili na glas pokoja mrtvim. Po molitvi je izpregovoril Srčanov

Andrej, obrnjen v jamo:

"Mir z vama, mučenca! V naši Solzni dolini nista našla miru, imejta ga pa v tej tihli jami. Vajino življenje je bilo bedno, tužni vsi vajini dnevi. Ko je komaj vstajala zarja, vaju je skrb pognala na noge, a ko je legala noč nad dolino, je tiščal mrak na vajina srca. In krivičniki so prišli v dolino in so vama strli trudni život. Naša srca razjeda neizmerna bolest, pesti nam stiska jad — pa mi ne bomo iskali osvete. Kakor sta vidva odpuščala krivičnikom, tako jim odpuščamo mi in gremo na jim od poai Pravice. Počivajta v miru v svoji zemlji, nad vama bdi naš večni spomin..."

Turobno je bilo zvonenje, intenje se je trgalo iz množice in prst je bobnela na les...

"O Bog, kaj je to?" zavpije prestrašen glas.

"O, gorje!" zajechi drugi.

"Bežite, sinovi!" vzklieke množica ljudstva in se umakne od zida.

Okrog in okrog grobišča zazijajo na zidu črne cevi, za njimi pa se blestijo čelade... Nekdo se vzpne na obzidje s pošastnim obrazom in zapove trdo:

"V imenu zakona ukazujem zakletnikom, da se vdaste pravici! Kdor se drzne upirati našemu ukazu ali skuša ubežati, bo na mestu pobit!"

Zvonenje v tem hip umolkne, a ljudstvo vije roke in se zbežgano umika. Duhovnik zmajuje žalosten z glavo, zakletniki se prepačeni spogledajo, Marko pa stres z glavo, se zažene na svežo gomilo in zakriči ves razkačen:

"Neverniki, orožje proč! Ne onečaščajte nam svetih grobov!"

"Marko, gorje!" ga svari prestrašeno ljudstvo.

"Razbojniki, orožje iz rok, pravim!"

"Za božjo voljo, Marko, bodi pameten!" ga prosijo ljudje in ga skušajo spraviti z gomile.

"Ni bilo dovolj, da smo vam odpustili zločin," vpije Marko in stiska zobe in pesti. "Prišli ste nas pobijati na ta sveti kraj ob naši težki žalosti! Hudodelci ste, vredni našega srda in naših pesti!"

"Marko!"

"Molči, nesramni tolovaj!" mu zakličče oni z obzidja. "Ljudje proč, mi bomo streljali!"

"Gorje!"

Tedaj pa dvigne Marko pest

in zamahne z njo proti zahoču... In v tem hipu zagrmi tam gori v brdu in pošastno zažviža v zraku, zatuli in trešči v skale Krvavega vrha... Ljudstvo ostrmi presenečeno, bojevniki pa prestrašeni dvignejo glave za zidom... V drugo zagrmi in trešči v pobočje Svetega Roka... Bojevniki potegnajo z zida cevi, Marko pa še enkrat trdo zamahne z roko in zavpije:

"Le udari!"

In v tretje zatuli in udari tik za obzidje, da se strese ves hrib. Bojevnike spreleti smrtren strah. Nekateri kričijo ranjeni, drugi poskakujejo čez zid v grobišče, mečejo orožje od sebe in se stiskajo v kritje... Marko namigne zakletnikom in ti ga razumejo, planejo in pobirajo puške ter jih pulijo zbežanim bojevnikom iz rok... Ko so bile že vse puške in bombe v rokah zakletnikov, tedaj se obrne Marko do bojevnikov in jim reče:

"Imate dovolj? Če hočete, vas še nabunkamo za spomin! Vidite, kako vas tepe Pravica." Poraženi bojevniki upognejo glave, zakletniki pa odhajajo mimo njih v navzdolje, za njimi pa se spusti vse ljudstvo. V podnožju hriba zapalijo ogenj in zmečejo vanj vse puške, bombe pa razženejo ob skale. Ko je orožje v plameni, se zakletniki poslovijo od svojih, bodrijo jih k vztrajnosti, jih tolažijo ter jim oznanjajo zmago Pravice. Ljudstvo odide na svoje domove, zakletniki pa se vračajo v gozd. Ko se vzpenjajo v brdo, reče Andrej:

"Marko, dobro si računal, toda ko bi nam izpodletelo, tega nisi pomislil!"

"Tudi na to sem računal," odvrne Marko in se ozre nazaj na Svetega Roka. "Imeli so nas trdo v kleščah, naše stanje je bilo brezupno, a še sem zaupal v svoje račune. Le tega sem se

Vljudno vamimo rojake in znance od blizu in daleč

Piknik

V PETEK, 4. JULIJA

Ludwig's Barn

Serviralni bomo okusne sendviče in fino, mrzlo pijačo. Za pesalce bo igrala dobra godba 12 moških fanta bodo pridno igrali od začetka ob 3. uri popoldne do 2. ure zjutraj.

Pri nas se vrši ples vsak četrtek, petek, soboto in nedeljo. Za 4. julij bomo oddali 2 tona premoga za dobiček, kdor bo srečen. Na veselo svidenje vabi

LUDWIG KOVAČIČ
E. 200 St. in Lindbergh Ave. Euclid, Ohio

bal, da nas ne bi napadli že na poti v sprevodu, ker tu nisem poznal drugoga izhoda kot silo. In mi bi bili morda poraženi, ako bi planili na nas iz zasede. Toda zasnovali so boljši načrt, ki se ni križal z mojim računom. Ko smo se vzpenjali k cerkvi, sem že bil na jasnem, kajti zapazil sem bleščevali iz grmovja v globeli."

"Zakaj nas vendar nisi obvestil o tem?"

"Zakaj nam nisi tega razodel?"

"Vam nisem maral še bolj greniti žalosti in razburjati ljudstva. Videli ste, kako sem šel že pred pokopom in odprl cerkvena vrata na stečaj. Če tedaj sem odprl pot našemu begu."

"Kam?"

"Vseokrog smo bili obkoljeni, cerkev pa je bila prosta, ker ni nikomur padlo v glavo, da bi se mi skoznjo rešili."

"Kako?"

"Ali ne veste, da je za oltarjem svetega Roka skriven izhod?"

"Saj res! Na to smo čisto pozabili!"

"No vidite, dragi moji! Ko je zagrmel prvi udar, tedaj sem nestrpno čakal uspeha in se pripravil na beg. Ako bi se bojevniki ne ustrašili, tedaj bi vam namignil — in planili bi v cerkev ter zapahnila vrata. In ko bi bojevniki oblegali svetišče, bi bili mi že daleč zunaj v grmovju, a s tegale mesta bi jim zakli-

Da se uredi
zapuščino, se mora prodati — Hiša za 2 družini, 5 sob in kopalnica vsako stanovanje, na 1257 East 59th St. in hišo za eno družino, 5 sob, na 1260 East 60th St. — Mesečni dohodki \$59. — Obe hiši sta nanovo papirani. — Za podrobnosti pokličite KEMmore 6043 J. ali pa se zglasite na 1136 East 174 St.

Išče se
žensko za splošno hišno delo, od 8. ure zjutraj do 5:30 popoldne. Sprejme se tudi ženska z enim otrokom. Katera želi dober dom, naj se oglasi od 6. do 7. ure zvečer, na 1098 East 66 St.

Družina
4 odraslih oseb, išče stanovanje s 5 ali 6 sobami, med East 65th St. in E. 76th St., med Superior in St. Clair Ave. — Pokličite Endicott 2263.

Išče se
strelnico (waitress) za pomagati v četrtek in v petek zvečer v Slovenskem Delavskem Domu, na Waterloo Rd. Stara mora biti nad 21 let. — Vprašajte istotam.

V najem se odda
znan trgovski prostor, pripraven za te ali one vrste trgovino. Vse nanovo dekorirano; poleg je tudi 5 sob in garaža. Lepa prilika za Slovenca. — Prostor se nahaja na 6301-6303 Glass Ave. — Za podrobnosti pokličite Henderson 4033 ali se pa zglasite na 1092 E. 71st St.

Išče se
zanesljivo žensko, ki ima raje dober dom kot visoko plačo, za opravljanje hišnih del v družini s 3 odraslimi osebami. Ima lastno sobo in kopalnico. — Plača \$8.00 tedensko. — Pokličite Garfield 4486.

cali adijo! Pa tega ni bilo treba, naša borca sta udarila dobro, kar jima nisem zaupal. Zato sem jima ukazal meriti drugam, da bi ne pobila nas samih."

"Hvala ti, Marko! Zopet si odvrnil veliko zlo od nas in od vse doline!" se mu zahvaljuje Andrej, vsi drugi pa hvaležno prikimajo.

"Preračunati moramo vsak korak, ki ga napravimo, in vsak dan, ki ga preživimo. Brez tega smo izgubljeni!" jim odvrne Marko mirno.

Medtem so dospeli do gozda, kjer sta jih veselo pozdravila Martin in Tomaž.

"Hvala vama, borca!" jima zakličče vsi hkrati. Ta dva se zadovoljno smejeta in rečeta:

"Ko bi razbijala v skale Krvavega vrha, bi vas ne bilo več tu! Imava vendarle prav, da sva udarila kamor je bilo treba."

"Izvrstno sta merila," ju pohvali Marko.

(Dalje prihodnjic)

Urednikova pošta

Nov pevski zbor za odrasle
Cleveland, Ohio—Kakor je že vam znano, so odrasli člani vseh mladinskih pevskih zborov in njih prijatelji, ustanovili zbor za tiste, ki so nad 18 let stari. Slišali smo že večkrat, da če bi

preiskušana zdravila proti glavobolu

Hank's Headache Tabs

1. Ustavi glavobol
2. Uredi želodec
3. Ojači živce
4. Odpomoč ženskemu zdravju

CENA 50c

MANDEL DRUG
SLOVENSKA LEKARNA
15702 Waterloo Rd.
Pečiljamo po pošti

Caravan
Samo čisto znanje
čisto znanje v tem produktu
je staro 4 leta ali več

Poln pak. CODE NO. \$1.95 poln Code No. 1
JAS. BARCLAY & CO. Detroit, Mich., U.S.A.

h jih je že zdaj preveč. V res imamo lepo število dramskih pevskih zborov. Pa na proštarstev in njih otrok, je Mr. Seme obljubil, da je pripravil podučevati tudi to. Dosti je izvrstnih pevcev pri mladinskih zborih, pa so prenezaradi odraslosti in ker jim mnogo, da nočejo biti podgim vodstvom in bi bilo žalno, da bi njih glasovi izustmo se namenili, iz vseh ustanoviti zbor. Kakor zam se bo podučevalo samo klaseslovenske in angleške pesmipa zato, ker smo vsi tukajjani, in nam je ravno takosrcu angleška kot slovenskasesem.

So, boys and girls over yrs, let's get together.

V sredo zvečer se pričevajami v Slov. Narodnem Domu na St. Clair Ave., ob 8 uricer, soba št. 1. Kje se bodo le prihodnje vaje bo objaviv časopisu.

Dorothy Skedel

Rudy Nabo

Caravan

Preiskušana zdravila proti glavobolu

Hank's Headache Tabs

1. Ustavi glavobol
2. Uredi želodec
3. Ojači živce
4. Odpomoč ženskemu zdravju

CENA 50c

MANDEL DRUG
SLOVENSKA LEKARNA
15702 Waterloo Rd.
Pečiljamo po pošti

Lično delo

Za društvene prireditve, družabne sestanke, poroke in enake slučaje, naročite tiskovine v domači tiskarni, kjer je delo izvršeno lično po vašem okusu. Cene vedno najnižje.

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave., Henderson 5311 - 5312

Mi dajemo in izmenjavamo Eagle znamke

Vsa trgovina ima AVTOMATIČNO PREZRAČBO za vašo udobnost pri nakupovanju

THE MAY COMPANY

NAPREDUJE! NAŠA ZNAMENITA

Razprodaja poletnih oblek

VREDNOSTI OD 10.95 DO 22.95

VSU NOVI VZORCI ZA DEKLICE, ŽENE IN DEKLETA \$7

- Monotone Prints, Colorful Prints, White-Ground Prints
- Cafe Black, Navy, White, Natural, Blue, Aqua and Maize
- Print Rayon Sheers, Print Rayon Crepes, Print Rayon Jersey
- Print Bemberg Rayons, Dark Chiffons, Dark Sheers, Meshes
- Embroidered Sheers and Marquisettes
- Navy Lace Boleros (za žene); Plain or Print Shantungs
- Obleke v enem komadu; obleke z Boleros, Fitted Jackets
- Obleke z novimi daljšimi Jackets kot tudi z dolgimi suknjami
- Obleke z novimi, nižjimi pasovi, novimi krili
- Obleke za mesto, potovanje, počitnice in zabavišča
- Obleke za popoldanske svatbe, popoldansko športno nošo

Misses' and Women's Dresses ... Air-Conditioned tretje nadstropje

Posebnost! SAMO 100 DOLGIH TEMNIH SUKENJ \$5
Navadna cena 6.50
So iz črnega in temno modrega rayon crepe blaga, da pristojajo vsaki obleki. Mere 16 $\frac{1}{2}$ do 24 $\frac{1}{2}$.

Zenske obleke ... Tretje nadstropje

Mere 12 do 20, 36 do 44, 16 $\frac{1}{2}$ do 24 $\frac{1}{2}$ imamo v zalogi, nhamo pa vseh mer v vseh vzorcih.